

BENEZKO IRAKURGAYA

Tolosatik lagun bi
 agor ill batian
 gogoz atera giñan
 Beñez-era ustian.
 Zeruko urdiña garbi
 zegoan artian,
 eta belaun indarrak
 aitu bitartian,
 chit ondo gjoazen
 naiz gure kaltian.
 Ibar eta basoak
 utzirik atzian,
 laister arkitu giñan
 turmoi lañu pian.
 Chimistaren keñura
 odoi beltz tartian,
 Bulkano begira zan
 gabaren atian.

Argi nabar gorriya
 mendi muturretan
 bazirurin zeudela
 su bizi galdetan;
 lurrandardarakua
 senti zan oñetan,
 ezin balitz bezela
 zutik egon bertan.
 Ichas zabalak ere

aize indarretan,
 orro egiten zuben
 goituaz bagetan;
 gogorikan sendona
 iduripenetan
 an gertatzen zanakin
 errez jarriko zan.

Ekaitz izugarriya
 gaban laguntari
 gure gain zetorren, ta
 geunden oso larri;
 illuntasuna baizik
 inondik ageri
 ez zan mendi ayetan
 arras bildulgarri:
 Inpernuko etsayak
 danak buruzari
 inguruan zebiltzan
 zeletatzen guri;
 ez gendion itzikan
 egiten alkarri,
 kordia galdurikan
 negoan iya ni.

Ontan chara tartetik
 aborrots aundiya
 gureganatutzen zan

ikaragarriya;
 Laister irte zan andik
 aiton gudariya,
 irte leiken bezela,
 mundu galgarriya;
 kopet illun zimurra
 zaintzuba guztiya,
 begiratuva berriz
 su chingar biziya.
 Igas egin nai eta
 ezin ibiliya,
 aren burni besotan
 gendukan gerriya.

Ego aize gogorrek
 luma bezin errez,
 gudariyak besotan
 zedukan indarrez,
 jaso giñuzen biyok
 Ibarrendi gañez.
 Iltzaldegi¹ illuna
 oñazkarran bidez,
 igaro zun aitonak
 algara egiñez.
 Arri zorayo utzi ta
 beyan gure aurrez,
 suzko leza bezela,
 betia kanborrez,
 erreka bazterrian
 ageri zan Beñez.

Begiratu zorrotza
 zuzenduz gain beera,
 kolpez astindurikan
 biurtu zun ega
 iñkanbilla gogorrek

zebiltzan aldera:
 Doi–doi, nere buruba
 zorabik emana
 goiberatua neukan
 gudariyengana.
 Irrinzi ta ojuak
 erruz guregana,
 naspill izugarrian
 barru zetoztela,
 bultza zigun aitonak
 zulo latz batera.

¡A! Maite detan amacho
 barren barrengo,
 aspaldiyan ainbeste
 sufritutakoa;
 ¡zenbat aldiz semeak
 biotza jaso,
 errukitu nayeana
 gure Jaungoikoa,
 euki zun, bai, negarrez
 beterik kolkoa!
 ¡Zenbatan zitzaizkidan
 etorri gogora,
 etortzen dan bezela
 begira malkoa,
 zure naitasuna ta
 nere bekaizkoa.

Eriotza ta suba,
 antsi eta algara,
 sutunperi aundien
 durrunba dardara;
 leza zulotatikan
 iñkanbil nabarra
 ateratzen zan bizi

(1) Espacio.

arrotuaz garra;
aldizka zetorkigun
irri eta farra
egiñaz, lur petika
etsai Luzbel-tarra.
Nere biotz gaiñoa
mintsu ta bakarria
elgaitzaren mendean
zegoan igarra.

Burrukan ill ta bizi
Uzturre menditik
ogei milla gudari
alde banatatik
azaldu ziran, eta
lañuak arturik,
inguruko erreka
garbi denetatik,
etzetorkion bada
odola besterik.
Emakume eder bat
zauriaz beterik
eta bere oñetan
leoya etziñik
odoi gorri tartian
ikusi nuben nik.

Leizarango erreka
eriotza zale,
odolez ornitua
zijoan asarre,
eta Belabitatik
oro bat adarre.
Suzko gurdi batian
Bulkano ta Marte
ikus nituenetik
neregandu arte,
gertatu zana ziur

esan ez nezake:
kezka illkorra, nere
burubaren jabe
egiñikan gelditu
nitzan korde gabe.

Leoyaren marruak
negola aditzen
entzunik urrutiko
mendiyak oyartzen,
nere biotz barrena
asi zan poztutzen,
lengo naigabe danak
zorion biurtzen.
Nola egun sentian
orriyak zabaltzen
lore batzuek dira
Mayatzian asten,
laztancho bat artuaz
ala zijoazen
nere begi anpuluk
berriz argirotzen.

¡Zenbat atsegin eta
zer goiz pozgarriya
musika gozoakin
onez etorriya!
Illunarra urratzen
asirik argiya,
lozez apaindurikan
zegoan guztiya;
saroi berdiak eta
Uzturre mendiya.
Onen gañez ageri
zan miragarriya,
Españtar leyalaren
amacho garbiya,
buruan zeukalarik

koroi, eguzkiya.

Pipiripi egiñaz
chori kantariya,
mull, *mull*, errekachoa
labainkor biziya;
danak zabaldu nayan
pozez on berriya,
laister irago zuten
Euskaldun erriya.
Nere laguna ta ni

zoraturik iya,
jaisten gijuazen, ta
aingeru zuriya
aurreratu zitzaigun
lañuaz jantziya.
Eskubetan zemakin
omen bat aundiya,
urrezko ardarian
onela jarriya:
¡Biba Ibero-tarrak!
¡Biba Euskal-Erriya!

EMETERIO ARRESE.

Tolosan, 1896-ko Otzaillaren 4-an.

Noticias bibliográficas y literarias

Ráfagas. —Nuestro distinguido amigo y compañero en la prensa D. Enrique de Olea ha publicado un nuevo tomo de versos.

Titúlase *Ráfagas*, y en la multitud de composiciones que contiene da el señor Olea nuevas y brillantes muestras de su inspiración y de sus reconocidas aptitudes de poeta fácil y galano.

El libro del señor Olea hállase de venta en las principales librerías al precio de dos pesetas.

